

**GENERÁLNA PROKURATÚRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

IV/1 Gn 89/08 - 24

Ústredná evidencia stanovísk
generálneho prokurátora
Slovenskej republiky
Por. č. 1/2008

STANOVISKO

**generálneho prokurátora Slovenskej republiky
podľa § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre**

z 25. marca 2008

**k rozhodovaniu o veciach dôležitých pre trestné konanie podľa § 97 a 98
Trestného poriadku v prípravnom konaní a podávaní návrhov v konaní
pred súdom**

Čl. I.

1/ Prevzatie veci dôležitej pre trestné konanie do úschovy na prokuratúre v priebehu prípravného konania (vrátane vkladov na depozitné účty prokuratúry), resp. veci, ktorou sa sleduje odčerpanie majetkového prospechu získaného trestným činom, je možné len vtedy, ak je to potrebné pre ďalší priebeh trestného konania a nejde o vec, ktorej úschova je na prokuratúre vylúčená. O prevzatí veci dôležitej pre trestné konanie do úschovy na prokuratúre rozhodne prokurátor.

2/ Vec dôležitá pre trestné konanie sa vráti ihneď, ak už nie je potrebná na ďalšie konanie a neprichádza do úvahy jej prepadnutie, či zhabanie. Ak vec je v úschove polície (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku) a policajt vec nevráti bez zbytočného odkladu, prokurátor pokynom uloží policajtovi rozhodnúť podľa ustanovenia § 97 alebo 98 Trestného poriadku. Ak je vec v úschove na prokuratúre, rozhodnutie podľa citovaných ustanovení prislúcha prokurátorovi.

3/ Pri predložení vyšetrovacieho spisu s návrhom na konečné opatrenie je povinnosťou prokurátora skontrolovať, či boli spolu s ním odovzdané aj veci dôležité pre trestné konanie, pokiaľ to ich povaha umožňuje. Ak nie, originál vyšetrovacieho spisu musí obsahovať zoznam vecí dôležitých pre trestné konanie s uvedením, kde sa nachádzajú. Vecné dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, listinné dôkazy, stopy a pod. sa zakladajú do vyšetrovacieho spisu alebo sa k nemu pripájajú ako príloha.

4/ Ak je ponechaná vec dôležitá pre trestné konanie v úschove orgánov činných v trestnom konaní, prokurátor v obžalobnom návrhu alebo v návrhu na schválenie dohody o vine a treste navrhne súdu rozhodnutie o veci dôležitej pre trestné konanie.

5/ V rámci záverečného návrhu intervenujúci prokurátor spravidla prednesie návrh na rozhodnutie súdu o veci dôležitej pre trestné konanie v úschove orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu.

6/ Ak chýba súdne rozhodnutie o veci dôležitej pre trestné konanie, príslušný prokurátor bezodkladne po právoplatnom skončení trestného stíhania podá návrh súdu, aby o veci dôležitej pre trestné konanie rozhodol.

7/ Po nadobudnutí právoplatnosti súdneho rozhodnutia o veci dôležitej pre trestné konanie v úschove prokuratúry prokurátor bezodkladne požiada súd o výkon jeho rozhodnutia.

8/ Pri predložení vyšetrovacieho spisu s návrhom na odovzdanie trestného konania podľa § 529 Trestného poriadku alebo podanie trestného oznámenia budú veci dôležité pre trestné konanie, ktoré boli v priebehu prípravného konania vzaté do úschovy na prokuratúre, odovzdané, pokiaľ to ich povaha umožňuje, súčasne s originálom vyšetrovacieho spisu. Jedná sa predovšetkým o listinné dôkazy, stopy a pod., ktoré sa zakladajú do vyšetrovacieho spisu, alebo vecné dôkazy, ktoré sa k spisu pripájajú ako príloha. Spis musí obsahovať zoznam týchto vecí.

9/ Ak povaha veci postup podľa bodu 8 neumožňuje alebo prokurátor nepovažuje zaslanie veci dôležitej pre trestné konanie pred rozhodnutím príslušného orgánu cudzieho štátu o prevzatí trestného konania za účelné, žiadosť o prevzatie konania musí obsahovať informáciu o tejto skutočnosti. Vec dôležitú pre trestné konanie si môže štát, ktorý prevzal trestné konanie, vyžiadať formou právnej pomoci.

10/ Ak veci dôležité pre trestné konanie v priebehu prípravného konania vzaté do úschovy na prokuratúre neboli vrátené ani odovzdané spolu s trestným konaním do cudziny, ani si ich nevyžiadal formou právnej pomoci štát, ktorý prevzal trestné konanie, príslušný prokurátor po právoplatnom skončení trestného stíhania na území Slovenskej republiky bezodkladne podá návrh súdu, aby o veci dôležitej pre trestné konanie rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) zo správ podriadených prokuratúr o stave nevybavených peňažných trestných depozitov v právoplatne skončených trestných veciach a z preskúmania obsahu viacerých dozorových spisov okresných a krajských prokuratúr v roku 2007 zistila nejednotný postup pri nakladaní s vecami dôležitými pre trestné konanie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, za účelom zjednotenia postupu pri rozhodovaní o veciach dôležitých pre trestné konanie v prípravnom konaní a pri podávaní návrhov v konaní pred súdom, vydávam toto stanovisko.

Právna úprava nakladania s „vecami dôležitými pre trestné konanie“¹ je obsiahnutá najmä v štvrtej hlave Trestného poriadku. Pri nakladaní s týmito vecami je potrebné rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb. Do základných práv v prípadoch dovolených zákonom možno zasahovať len v miere nevyhnutnej na dosiahnutie účelu trestného konania (§ 2 ods. 2 Trestného poriadku). Ide o zásadu primeranosti a zdržanlivosti v trestnom konaní, ktorá sa dotýka aj práva na nerušenú držbu majetku chráneného Listinou základných práv a slobôd (čl. 2 ods. 2 a čl. 11), Ústavou Slovenskej republiky (čl. 20) i medzinárodnými dohovormi, osobitne Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

Procesnými úkonmi v priebehu trestného konania je niekedy nevyhnutné zasiahnuť do vlastníckeho práva, ak je potrebné zaistiť všetko, čo môže byť skonfiškované alebo vrátené poškodenému a ďalej všetko, čo slúži ako dôkazný prostriedok (vecný dôkaz, listinný dôkaz alebo vec, ktorá môže byť predmetom trestu prepadnutia veci, prepadnutia majetku alebo ochranného opatrenia

zhabania veci). Zaist'ovacími úkonmi (predloženie veci na výzvu, vydanie veci, odňatie veci, prevzatie veci, domová prehliadka, prehliadka iných priestorov a pozemkov, osobná prehliadka, vykonávanie dôkazu v byte, obydlí, iných priestoroch a na pozemku, zadržanie zásielky, otvorenie zásielky, ohliadka najmä miesta činu, prehliadka tela a iné podobné úkony) nedochádza k zániku vlastníckeho práva, ale k faktickému odňatiu veci (najčastejšie vlastníka alebo držiteľa – oprávneného alebo i neoprávneného), pričom aj prokuratúra je povinná nakladať so zaisteným majetkom (v širšom slova zmysle) tak, aby nedochádzalo k neoprávnenému a nezákonnému zásahu do vlastníckeho práva.

Dôvodom zvýraznenia vyššie uvedených okolností je snaha naznačiť, že nakladanie so zaistenými vecami nie je okrajovou a vedľajšou záležitosťou trestného konania, ale naopak je nutné venovať náležitú pozornosť správe a rozhodovaniu o veciach dôležitých pre trestné konanie resp. veciach, ktorými sa sleduje odčerpanie majetkového prospechu páchatel'a získaného trestným činom. Uvedená problematika je čoraz aktuálnejšia aj vo vzťahu k uplatňovaniu viacerých medzinárodných dokumentov zaoberajúcich sa otázkami zaist'ovania a konfiškácie majetku v trestnom konaní. Nerešpektovanie tohto stavu môže mať závažné dôsledky z hľadiska uplatnenia nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na rozmanitosť otázok vzťahujúcich sa na nakladanie s vecami zaistenými v trestnom konaní (najmä v súvislosti so správou vecí špecifickej povahy, napr. rádioaktívny odpad, neznačené cigarety, exempláre rastlín a živočíchov, zbrane, strelivo atď. a vecí nadmerných veľkostí a hodnôt vyžadujúce si kvalifikovanú úschovu) stanovisko sa dotýka len rozhodovacej činnosti prokurátora v prípravnom konaní a jeho aktivity v trestnom konaní pred súdom, vrátane odovzdávania trestného konania do cudziny podľa platných trestnoprávných noriem.

I. Prípravné konanie

V prípravnom konaní rozhodnutím o veci dôležitej pre trestné konanie poveruje zákonodarca orgány činné v trestnom konaní – policajta a prokurátora.

Postup policajta pri zaistení veci a úschove veci je upravený v článku 68 nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky o vymedzení príslušnosti

útvarov Policajného zboru pri odhaľovaní trestných činov a zisťovaní ich páchatel'ov, o postupe v trestnom konaní, o výjazdových skupinách a špecializovaných tímoch a o zmene nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 107/2005 o postupe pri evidovaní a manipulácii s vyšetrovacími spismi v znení nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky zo 4. apríla 2007 uverejnené v čiastke 17 Vestníka Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Podľa tohto článku sa veci vydané, odňaté alebo prevzaté, vrátane vecí vydaných alebo odňatých pri domovej alebo osobnej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov alebo pozemku môžu uschovávať, pokiaľ sú nevyhnutne potrebné pre účely vyšetrovania na úrade. Ak to ich povaha neumožňuje, uschovávajú sa v iných na to vhodných inštitúciách. Vec dôležitá pre trestné konanie, ktorá nebola vrátená alebo inak zrealizovaná, sa odovzdá po skončení vyšetrovania prokurátorovi spolu so spisom, ak to jej povaha umožňuje. V prípade, ak veci dôležité pre trestné konanie neboli po skončení vyšetrovania odovzdané prokurátorovi, policajt spracuje ich zoznam, v ktorom uvedie, kde sú uschované a založí ho do prvopisu spisu. Vecné dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, listinné dôkazy, stopy a podobne, sa založia do spisu alebo sa k nemu pripoja ako príloha (čl. 68 ods. 3 citovaného nariadenia). Peniaze (valuty), nespracované zlato, iné drahé kovy a výrobky z nich, poštové známky, kolky, cenné papiere, šeky, zmenky, šekové knižky sa bez meškania odovzdajú príslušnej prokuratúre; ozbrojený doprovod zabezpečuje motorizovaná hliadka príslušného okresného riaditeľ'stva Policajného zboru (čl. 68 ods. 12 citovaného nariadenia). Vec, ktorá bola vydaná alebo odňatá v súvislosti s trestným stíhaním cudzinca a má byť podaná žiadosť cudziemu štátu o prevzatie trestného stíhania, sa vždy odovzdáva prokurátorovi (čl. 68 ods. 14 citovaného nariadenia).

Aj napriek citovanej vnútro rezortnej úprave Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o odovzdávaní časti zaistených vecí prokuratúre ihneď po ich zaistení, o prevzatí veci dôležitej pre trestné konanie do úschovy neformálne rozhoduje (t. j. bez vydania rozhodnutia) prokurátor, ktorý si vec do úschovy na prokuratúre vyžiada len vtedy, ak je to potrebné pre ďalší priebeh trestného konania a nejde o vec, ktorej úschova na prokuratúre je vylúčená.

Policajt môže rozhodovať o veci dôležitej pre trestné konanie len v priebehu prípravného konania do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Po odovzdaní spisu prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby alebo iného meritórneho rozhodnutia už jeho rozhodovanie o veci dôležitej pre trestné konanie neprichádza do úvahy. Môže však dávať ohľadne uvedených vecí prokurátorovi podnety k prijatiu určitého opatrenia alebo postupu.

Nakladanie s vecami dôležitými pre trestné konanie na prokuratúre je upravené v príkaze generálneho prokurátora SR por. č. 16/2006 zo 4. septembra 2006, ktorým sa vydáva registratúrny poriadok prokuratúry (čl. 11). Podľa neho je povinnosťou prokurátorov dôsledne sledovať, či veci dôležité pre trestné konanie, ktoré neboli vrátené alebo inak zrealizované policajtom, sa po skončení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odovzdali spolu s vyšetrovacím spisom prokuratúre (pokiaľ im to ich povaha dovoľuje). Ak nie, originál vyšetrovacieho spisu musí obsahovať zoznam, v ktorom je uvedené, kde sú veci dôležité pre trestné konanie uschované. Vecné dôkazy, u ktorých povaha to pripúšťa, listinné dôkazy, stopy a pod. sa zakladajú do vyšetrovacieho spisu alebo sa k nemu pripájajú ako príloha. Ak prokurátor v priebehu prípravného konania nenariadil po vyhodnotení dôkazov policajtovi vrátenie veci dôležitej pre trestné konanie ako veci už nie potrebnej pre ďalšie konanie, po predložení spisu s návrhom na konečné opatrenie musí opätovne dôsledne vyhodnotiť nutnosť jej zadržiavania pre ďalšie účely trestného konania.

Ak vec dôležitá pre trestné konanie nie je pre ďalšie konanie potrebná a ak neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie, bezodkladne je potrebné postupovať podľa ustanovení § 97 a 98 Trestného poriadku. Citované ustanovenia sa vzťahujú nielen na veci vydané (§ 89 Trestného poriadku), odňaté (§ 91 Trestného poriadku) alebo prevzaté (§ 92 Trestného poriadku), ale i na veci zabezpečené pri ďalších úkonoch trestného konania k dôkazným účelom (napr. nájdené pri ohliadke miesta činu). Nevzťahujú sa však na veci, ohľadne ktorých boli uplatnené špecifické zaist'ovacie inštitúty (zaistenie nároku na náhradu škody - § 50 až 52 Trestného poriadku; zaistenie výkonu trestu prepadnutia majetku - § 425 až 427 Trestného poriadku; zaistenie peňažných prostriedkov na účte v banke alebo v pobočke zahraničnej banky - § 95 Trestného poriadku a zaistenie zaknihovaných cenných papierov - § 96 Trestného poriadku), okrem vrátenia vydaných počítačových dát (§ 97 ods. 2 Trestného poriadku).

K vráteniu veci alebo jej vydaniu možno pristúpiť vtedy, pokiaľ už vec nie je potrebná k trestnému konaniu a zároveň je splnená podmienka, že neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie. Vrátenie a vydanie veci je všeobecne upravené v ustanovení § 97 Trestného poriadku. Citovaná zákonná úprava obsahuje štyri rôzne alternatívy, ktoré sa postupne vylučujú.

1. Vrátanie veci podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku – vec sa vráti tomu, kto ju vydal, komu bola odňatá alebo u koho bola zaistená podľa osobitného predpisu, ak si na ňu neuplatňuje právo iná osoba, o ktorom nie sú pochybnosti alebo ak o práve na vec nevznikli také pochybnosti, že nie je zrejmé, komu vec vrátiť. Možno však vrátiť vec tejto osobe aj vtedy, keď nie je o jej práve na vec pochýb napriek tomu, že si na ňu uplatnila právo osoba iná.

O veciach, ktoré boli zaistené mimo ustanovení § 89, 91 a 92 Trestného poriadku, napr. boli nájdené pri obhliadke miesta činu, sa podľa § 97 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku nerozhoduje.

2. Vydanie veci podľa § 97 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku – vec sa vydá inej osobe, ako tej, ktorá ju vydala resp. jej bola odňatá, ak jej právo na vec je nepochybné (či osoba uplatňujúca právo na vydanie veci toto právo skutočne má, sa rieši formou predbežnej otázky) a táto osoba si svoje právo na vec v trestnom konaní uplatňuje. Bez uplatnenia si nároku na vec prokurátor (ani policajt) nemôže vec dôležitú pre trestné konanie vydať, ale len vrátiť tomu, kto ju vydal, resp. mu bola odňatá (podrobnejšie pozri rozhodnutie č. Rt 2/1970). Rozhodnutím o vydaní veci nie je riešená otázka vlastníckeho práva k veci a aj po jej vydaní sa môže ktorákoľvek iná osoba domáhať svojich práv v občianskom súdnom konaní. Ak ako vec dôležitá pre trestné konanie bol vydaný alebo odňatý tovar, ktorý podlieha colnému dohľadu, je potrebné ho vydať príslušnej colnici (podrobnejšie pozri rozhodnutie č. Rt 30/1978). Vlastníkovi alebo inej oprávnenej osobe sa vydáva, len ak už nepodlieha colnému dohľadu.

O vydaní veci dôležitej pre trestné konanie, získanej iným spôsobom ako vydaním alebo odňatím (napr. zaistením na mieste činu) možno rozhodnúť za týchto podmienok:

- a) vec nie je potrebná k ďalšiemu konaniu a
- b) je nepochybné známy jej vlastník či držiteľ veci.

O údajoch podľa písmen a) a b) sa urobí záznam a vec sa uznesením podľa § 97 Trestného poriadku vydá fyzickej osobe alebo právnickej osobe.

3. Evidenčná súdna úschova veci dôležitej pre trestné konanie

Pochybnosti o práve k veci v zmysle § 97 ods. 1 tretia veta Trestného poriadku vznikajú spravidla vtedy, keď právo k veci si uplatňuje ďalšia osoba, prípadne viac osôb. Ak je tomu tak, je potrebné zo strany orgánov činných v trestnom konaní urobiť opatrenia – uložiť evidenčne vec do úschovy súdu a osoby, ktoré si na vec robia nárok upozorniť (v uznesení o úschove), aby ho uplatnili v určenej lehote v občianskom súdnom konaní. Orgán činný v trestnom konaní dôvodné pochybnosti o práve k veci nemôže odstraňovať samostatným dokazovaním zameraným len na túto otázku. Len súd v civilnom konaní je oprávnený vykonávať dôkazy k spôsobu nadobudnutia veci dôležitej pre trestné konanie osobami uplatňujúcimi si k nej svoje právo, ako napr. či ich nadobudli v dobrej viere, či kúpna zmluva uzatvorená podľa Občianskeho zákonníka či Obchodného zákonníka je platná a pod. O spornom vlastníckom práve teda môže rozhodovať len orgán k tomu príslušný, pričom úlohou orgánov činných v trestnom konaní je zabrániť tomu, aby s vecou dôležitou pre trestné konanie bolo až do objasnenia práva nakladané. Prípadná neoprávnená dispozícia s vecou by mohla viesť k neodstrániteľným dôsledkom.

4. Súdna úschova peňažných prostriedkov získaných z predaja vecí dôležitých pre trestné konanie nastupuje vtedy, ak osoba, ktorej bola vec uznesením vydaná alebo vrátená, si ju napriek výzve neprevezme alebo osoba, ktorá si robí na vec nárok, si tento neuplatní v primeranej lehote v občianskom súdnom konaní. Na tento postup musia byť oprávnené osoby upozornené (najlepšie vo výzve na prevzatie veci, resp. v uznesení o evidencnej súdnej úschove). Platný Trestný poriadok neumožňuje v súčasnosti realizáciu predaja vecí dôležitej pre trestné konanie, pretože osobitné predpisy o súdnom predaji vecí v rámci výkonu rozhodnutia v občianskom súdnom konaní boli zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov vypustené. Predaj vecí dôležitej pre trestné konanie nie je možný ani podľa iných ustanovení právnych predpisov Slovenskej republiky, a preto ide o neaplikovateľnú časť ustanovenia § 97 Trestného poriadku.

Ustanovenie § 97 ods. 1 Trestného poriadku sa primerane použije aj na vrátenie vydaných počítačových dát (§ 97 ods. 2 Trestného poriadku).

V ustanovení § 98 Trestného poriadku je upravený špecifický postup pri nakladaní s vecami dôležitými pre trestné konanie v prípade, ak

- vec vydal obvinený alebo mu bola odňatá,
- túto vec získal alebo pravdepodobne získal trestným činom alebo bola použitá na spáchanie trestného činu a
- nie je známe, komu vec patrí alebo nie je známy pobyt poškodeného.

Ak je táto vec bezcenná alebo nepatrnej hodnoty, možno ju zničiť.

Inak sa verejne vyhlási opis veci (opatrením) s uvedením výzvy, aby sa poškodený prihlásil do 6-tich mesiacov od jej uverejnenia.

Ak si v tejto lehote uplatnil nárok na vec niekto iný ako obvinený, postupuje sa podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku (vec sa vydá alebo sa vydá suma utržená z predaja veci). Ak si nárok na vec neuplatnil nikto iný, môže sa vec alebo čiastka utržená z predaja vydať obvinenému na jeho žiadosť. Obvinenému sa však nevydá vec, ak ju získal trestným činom. V prípade len pravdepodobnosti získania veci trestnou činnosťou obvineného je tento postup legálny. Ak si na ňu nikto neuplatnil nárok, Trestný poriadok neobsahuje výslovne postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu. Z logického výkladu tretej vety § 98 ods. 2 Trestného poriadku možno vyvodiť, že v takomto prípade sa postupuje podľa § 97 ods. 1 a teda v konečnom dôsledku sa suma utržená za predaj veci uloží do úschovy súdu. Tento postup potvrdzuje posledná veta ods. 2 § 98 Trestného poriadku, v zmysle ktorej tým nie je dotknuté právo vlastníka žiadať vydanie sumy utrženej za vec. Ak nedôjde k zmene ustanovení § 97 a 98 Trestného poriadku o spôsobe predaja veci, tento postup nebude v aplikačnej praxi realizovateľný.

Súčasne je potrebné dbať na to, aby sa veci vracali, vydávali či ukladali do súdnej úschovy v takom stave, v akom sa nachádzali v dobe rozhodovania o nich.

Ak prokurátor nerozhodol podľa ustanovení § 97 alebo 98 Trestného poriadku a veci dôležité pre trestné konanie naďalej ostávajú v úschove prokuratúry, polície alebo inej vhodnej inštitúcie, uvedie v obžalobnom návrhu alebo v návrhu na schválenie dohody o vine a treste aj návrh na rozhodnutie o veciach dôležitých pre trestné konanie alebo návrh na uloženie ochranného opatrenia zhabania vecí, ktoré boli vydané, odňaté alebo prevzaté. Podaním

obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste príslušnosť rozhodovať o veciach dôležitých pre trestné konanie prechádza na predsedu senátu (§ 97 ods. 4 Trestného poriadku).

Z uvedeného vyplýva, že prokurátor o veci dôležitej pre trestné konanie rozhoduje do skončenia prípravného konania. V prípade podmieneného zastavenia trestného stíhania prokurátor o veci dôležitej pre trestné konanie je oprávnený rozhodnúť po právoplatnosti uznesenia o osvedčení obvineného (§ 217 Trestného poriadku). Opačný postup by mohol mať negatívny vplyv na vykonávanie a hodnotenie dôkazov v konaní pred súdom po vyslovení neosvedčenia obvineného a podaní obžaloby prokurátorom súdu.

II. Konanie pred súdom

V konaní pred súdom je potrebné aj v rámci záverečného návrhu prokurátora požadovať od súdu rozhodnutie o veciach dôležitých pre trestné konanie, ak prokurátor nenavrhne uloženie trestu prepadnutia veci alebo ochranného opatrenia zhabania veci. Dôslednosť tohto postupu je odôvodnená o to viac, že sa nemožno zo strany prokuratúry odvolaním efektívne domáhať doplnenia tohto výroku (okrem neuloženia navrhovaného trestu prepadnutia veci, resp. ochranného opatrenia zhabania veci), keďže nerozhodnutie o veci dôležitej pre trestné konanie (jej vrátenie, vydanie alebo uloženie do úschovy) nie je chýbajúcim výrokom či neúplným výrokom súdneho rozhodnutia v zmysle § 164 a nasl. Trestného poriadku. Rozhodnúť o veci dôležitej pre trestné konanie totiž môže príslušný súd následne samostatným rozhodnutím podľa § 97 Trestného poriadku.

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov bližšie upravuje v súvislosti s touto problematikou len výkon rozhodnutia trestu prepadnutia veci, ochranného opatrenia – zhabania veci a konanie o úschovách (súdnych). Postup pri vydávaní úschov u iných orgánov, teda aj prokuratúry, je podrobnejšie upravený len, ako už bolo hore naznačené, v registratúrnom poriadku prokuratúry. Ak by však malo byť realizované rozhodnutie súdu, je potrebné, aby bol prokuratúre doručený aj písomný poukaz súdu (alebo jeho písomný pokyn) na vydanie veci z úschovy alebo z trestného depozita.

III. Trestné konanie odovzdané do cudziny

Trestné konanie odovzdané do cudziny v štádiu prípravného (predsúdneho) konania je formálno-právne na území Slovenskej republiky po celý čas prerušenia trestného stíhania v štádiu prípravného konania, bez ohľadu na štádium, v ktorom sa nachádza konanie v štáte, do ktorého bola trestná vec odovzdaná.

Pred prerušením trestného stíhania a podaním návrhu na odovzdanie trestného konania alebo trestného oznámenia do cudziny je povinnosťou prokurátora dôsledne preskúmať dôvodnosť zadržovania veci dôležitej pre trestné konanie pre ďalšie účely trestného konania. V prípade, ak vec dôležitá pre trestné konanie nie je pre ďalšie konanie potrebná a neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie, je potrebné postupovať podľa ustanovení § 97 a 98 Trestného poriadku pred odovzdaním konania.

Pred podaním návrhu na odovzdanie trestného konania alebo trestného oznámenia do cudziny prokurátor podľa charakteru veci dôležitej pre trestné konanie, ktorá je v úschove prokuratúry, zváži možnosť jej odovzdania do zahraničia súčasne s originálom vyšetrovacieho spisu.

Pri rozhodovaní berie do úvahy predovšetkým:

- povahu a charakter veci dôležitej pre trestné konanie (veľká hodnota),
- či sa jedná o vec, u ktorej je nevyhnutné dodržať špeciálny režim cezhraničného zasielania (zbrane, umelecké diela, historické predmety a pod.),
- formálno-právnu dôležitosť vecného dôkazu,
- právny režim odovzdania trestného konania (trestné oznámenie, odovzdanie trestného konania na základe medzinárodnej zmluvy, odovzdanie trestného konania na bezzmluvnom základe).

Predovšetkým v prípade odovzdania trestného konania na báze reciprocity vo vzťahu ku krajine, s ktorou Slovenská republika nemá predchádzajúce medzinárodné skúsenosti v tejto oblasti alebo sú tieto skúsenosti negatívne, je odovzdanie dôkazov mimoriadne dôležitých pre dokázanie trestného činu z hľadiska účelu trestného konania vhodnejšie po rozhodnutí príslušných orgánov dožiadaného štátu o prevzatí trestného konania.

Ak to právne a vecné podmienky umožňujú, prokurátor preferuje odovzdanie veci dôležitej pre trestné konanie do cudziny spolu s originálom vyšetrovacieho spisu.

Ak došlo k prevzatiu trestného konania (vo veci) alebo trestného stíhania obvineného orgánmi iného štátu, nejde v osobe obvineného o páchatel'a, ktorého nemožno stíhať tak, ako to má na mysli ustanovenie § 83 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Odovzdaním trestného konania do cudziny odovzdá Slovenská republika jurisdikciu štátu, ktorý konanie prevzal, toto odovzdanie však nie je absolútne, konanie na území Slovenskej republiky je len „suspendované“ formou prerušenia trestného stíhania na obdobie, v priebehu ktorého koná cudzí štát. Podľa obsahu úpravy medzinárodnej zmluvy, resp. ak bola vec odovzdaná na báze reciprocity podľa rozhodnutia štátu, ktorý konanie prevzal, môže byť jurisdikcia vrátená a trestné konanie opäť vedené na území Slovenskej republiky. Pri odovzdaní trestného konania formou podania trestného oznámenia do cudziny alebo na báze reciprocity dokonca neexistuje obligatórny záväzok suspendovania trestného stíhania, ide o nepísaný, všeobecne uznávaný a akceptovaný medzinárodný princíp.

Ak veci dôležité pre trestné konanie v priebehu prípravného konania vzaté do úschovy na prokuratúre, neboli vrátené ani odovzdané spolu s trestným konaním do cudziny ani si ich štát, ktorý prevzal trestné konanie nevyžiadal formou právnej pomoci, po obdržaní rozhodnutia príslušného orgánu cudzieho štátu prokurátor rozhodne o ďalšom postupe.

1. Ak ide o odsudzujúce alebo oslobodzujúce rozhodnutie cudzieho justičného orgánu a podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, predstavuje toto rozhodnutie formálno-právny základ prekážky veci právoplatne rozhodnutej, prokurátor rozhodne podľa § 215 ods. 1 písm. d) s odkazom na § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

2. Ak ide o rozhodnutie cudzieho orgánu (súdu, orgánu príslušného riešiť priestupky alebo správne delikty), ktoré dozorcujúci prokurátor považuje za dostačujúce, rozhodne podľa § 215 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku.

3. Ak prokurátor nepovažuje obdržané rozhodnutie za dostačujúce a medzinárodná zmluva mu umožňuje pokračovať v trestnom konaní na území Slovenskej republiky, vydá uznesenie o pokračovaní trestného stíhania a vo veci ďalej koná.

Ak došlo k prevzatiu trestného konania (vo veci) alebo trestného stíhania obvineného orgánmi iného štátu, ktoré po vykonaní trestného konania vydali konečné rozhodnutie, a prokurátor po preskúmaní tohto cudzieho rozhodnutia zastavil trestné stíhanie (§ 215 ods. 1, písm. d, § 215 ods. 2 písm. b Trestného poriadku), sú splnené formálno-právne podmienky na postup podľa § 83 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

Ak sú splnené aj ostatné zákonom ustanovené podmienky, prokurátor predloží súdu návrh na rozhodnutie o zhabaní veci.

V prípade, že prokurátor pokračuje v trestnom konaní na území Slovenskej republiky, postupuje ďalej podľa časti tohto usmernenia platnej pre prípravné konanie.

Čl. II.

Toto stanovisko nadobúda záväznosť dňa 1. apríla 2008.

JUDr. Dobroslav Trnka
generálny prokurátor
Slovenskej republiky

1/ „vecou dôležitou pre trestné konanie“ sa rozumie

- a) listina, ktorá môže byť listinným dôkazom (§ 153 ods. 1 Trestného poriadku),
- b) predmet, ktorý môže byť vecným dôkazom (§ 153 ods. 2 a 3 Trestného poriadku),
- c) vec, ohľadne ktorej môže byť uložený trest prepadnutia veci podľa § 60 Trestného zákona alebo môže byť vyslovené jej zhabanie (§ 83 Trestného zákona)